

POUKA 6

Prvi deo: Pregled

Ključni tekst: Psalam 116,1.2

Središte proučavanja: Danilo 2,20–23; Danilo 6,10,11

Mi se molimo jer znamo da Bog čuje naš glas i da će odgovoriti na naše molitve (Psalam 116,1. 2). Naše molitve su, dakle, u suštini odgovor Bogu, koji je prvi preduzeo inicijativu da nas vrati Sebi. Koliko je, onda, važno to što se bogoslužjenje u Knjizi psalama, koja sadrži molitve staroga Izraela, opisuje kao odgovor Bogu Stvoritelju, Darodavcu života (Psalam 95,1–6; Psalam 100,1–3)! Molitva je sredstvo putem koga naš duhovni život opstaje. Kako to Elen G. Vajt kaže: „Molitva je disanje duše“ – „Molitva“ (*Prayer*), str. 12. originala.

Da bismo bolje razumeli značenje i funkciju molitve, izabrali smo dva primera molitve iz knjige proroka Danila, knjige u kojoj molitva ima važnu ulogu. Ta dva primera molitve, koja posebno oslikavaju Danilovu ličnost, nalaze se u drugom i šestom poglavlju Danilove knjige.

U drugom poglavlju, Danilo i njegova tri prijatelja usrdno mole Gospoda da im otkrije značenje carevog proročkog sna koji se tiče buduće sudbine sveta (Danilo 2,20–23). Danilova naknadna molitva zahvalnosti Bogu za Njegov milostivi odgovor data je u poetskoj formi.

U šestom poglavlju, Danilo, koji je služio kao najviši namesnik u Persijskom carstvu, usrdno se moli i zahvaljuje Bogu, iako time dovodi u opasnost sopstveni život (Danilo 6,10.11). Ova molitva nije zapisana u knjizi proroka Danila, ali je celo poglavlje smešta u kontekst Danilove borbe na carskom dvoru.

Drugi deo: Komentar

Apokaliptična molitva (Danilo 2,20–23). Ova skromna molitva zahvalnosti prva je zabeležena molitva u knjizi proroka Danila. Molitva je izazvana spoljnim događajem. Vavilonski car imao je snove koji su doveli do nesanice. Još gore, nije mogao da se seti sadržaja svojih snova. Nijedan od njegovih mudraca nije bio sposoban da odgovori na carev zahtev da mu otkrije san i da ga protumači. U tom trenutku Navuhodonosor shvata da su haldejski mudraci samo gomila prevaranata i šarlatana. Car se razbesneo i odlučio da pogubi sve mudrace u Vavilonu (Danilo 2,14), uključujući i Danila i njegova tri prijatelja, koji na tu pretnju odgovaraju molitvom. Iako njihove reči usrdne molitve nisu zapisane, biblijski tekst nam govori da je Danilo zamolio svoja tri prijatelja da „se mole za milost Bogu nebeskomu radi te tajne“ (Danilo 2,18). Kao odgovor na njihovu molitvu, Bog otkriva Danilu san i njegovo tumačenje u noćnoj viziji (Danilo 2,19). Posle toga, Danilo blagosilja Boga nebeskoga u predivnoj molitvi zahvalnosti. Ove molitve usrdnog vapaja i zahvalnosti dele nekoliko karakterističnih obeležja:

A. Jedinstvenost. Molitva Danila i njegovih prijatelja posebna je, jedinstvena molitva, kao odgovor na neočekivani događaj koji im prethodi sigurnom smrću. Ova prva molitva u knjizi proroka Danila tiče se „tajne“ koju niko ne može da otkrije, tajne čije će otkrivanje spasiti živote Danila i njegovih prijatelja (Danilo 2,18). Zato se oni ne mole jednostavno iz navike, niti zato što je molitva prirodan odraz njihove kulture. Pošto je

njihova molitva jedinstvena i vezana za njihovu posebnu situaciju i iskustvo, ona je iskrena i od srca.

B. Susret. Molitva Danila i njegovih prijatelja nije neko mistično iskustvo, trenutak duhovne meditacije u nadi da će proizvesti opuštanje i mir. Danilo želi da se susretne sa Nekim koga ne može ni da kontroliše ni da predvidi, sa Nekim izvan njega samog – „Bogom nebeskim“ (Danilo 2,18). Taj Bog je pravi Bog upravo zato što se skriva. Kao što Isaija priznaje: „Da, ti si Bog, koji se kriješ“ (Isaija 45,15). Pošto Bog skriva svoje lice (za razliku od idola), Danilo ne pretpostavlja da će njegov vapaj automatski biti uslišen. Zato mu oni prilaze ponizno, tražeći od Njega milost. Njihova molitva je usrdna, kao i molitva uporne udovice iz Isusove priče (Luka 18,1–8). Njihova upornost podseća na Jakovljevu molitvu kada se borio sa Bogom: „Neću te pustiti dokle me ne blagosloviš“ (1. Mojsijeva 32,26).

C. Kretanje gore–dole. Iako ljudska molitva uznosi dušu Bogu, proces Božjeg odgovora podrazumeva Njegovo spuštanje k nama. U tome leži glavna razlika između molitve Danila i njegovih prijatelja i molitvi Haldejaca, čija se religija svodila na magiju. Kod njih se ceo proces odvijao na zemlji, u okviru njihovih tehničkih sposobnosti i magijskih formula. Pristup božanskoj sferi bio je nemoguć jer njihovi bogovi „ne borave sa ljudima“ (Danilo 2,11).

Nasuprot tome, za Danila, Bog nebeski dolazi i otkriva „tajne“ sna (Danilo 2,28). Ako Bog odgovara na naše molitve, to nije zbog naših zasluga niti zbog kvaliteta naše molitve. Božji odgovor zavisi isključivo od Njega i Njegovih zasluga. Ova ideja potpune zavisnosti od Božjih zasluga sadržana je u levitskim žrtvama, koje upućuju na Hristovu žrtvu. Zato nam je Isus, ispunjenje levitske žrtve, preporučio da se molimo Ocu u Njegovo ime (Jovan 16,23).

D. Zahvalnost. Pošto je Bog uslišio Danilovu molitvu, zahvaljivanje Bogu činio je važan deo njegove molitve (Danilo 2.20–23). Danilo blagosilja Boga jer mu je dao „mudrost i snagu“, koje zapravo pripadaju Njemu (Danilo 2,20). Tako Danilo priznaje svoju zavisnost od Boga. I što je još važnije, Danilo prepoznaje Božju milosrdnu blagodat. Ono što mi primamo od Boga jeste nešto što nam on daruje besplatno, dar njegove blagodati koja nema nikakve veze s našom sopstvenom mudrošću (Danilo 2,30).

E. Proroštvo. Iako Božji odgovor na Danilovu molitvu spasava njegov život i živote drugih mudraca, ono što je važno jeste buduće spasenje sveta i spasenje samoga cara. Danilo blagosilja Boga ne samo zbog očuvanja sopstvenog života, već još više zbog Božjeg prisustva u istoriji i Njegove vladavine nad svetskim događajima. On zahvaljuje Bogu na Njegovoj sili da menja vremena, da uklanja careve i postavlja svoje večito carstvo (Danilo 2,44). Isto tako, Isusova molitva u Besedi na gori usredsređena je na istu nadu: „Da dođe carstvo tvoje“ (Matej 6,10).

Molitva mudrosti (Danilo 6,10.11). U šestom poglavlju Knjige proroka Danila, Danilova molitva ne zavisi od događaja, već se odvija uprkos njima. Iako je znao za potpisivanje uredbe kojom se zabranjuje upućivanje molitvi bilo kom bogu ili čoveku osim caru, Danilo je nastavio da se moli (Danilo 6,10). Takva molitva je deo životne svakodnevice. Ta molitva ima nekoliko prepoznatljivih obeležja, kao što su:

Privatnost. Danilo odlazi u svoju gornju sobu da se moli. Kao što je Isus savetovao: „A ti kad se moliš, uđi u klijet svoju, i zatvorivši vrata svoja, pomoli se Ocu svojemu“ (Matej 6,6). Danilova molitva je privatna i lična, molitva „u tajnosti“ (Matej 6,6), koju niko osim Boga ne čuje. Ako se molimo s namerom da nas drugi čuju i procenjuju, takva molitva postaje javni nastup ili parada reči i oholosti. Još gore, ona postaje

prilika za hvalisanje umesto mesto susreta sa Gospodom. Takva molitva možda može da ostavi snažan utisak na ljude, ali ona nikada ne dopire do Boga.

Utočište. Danilo se moli u sobi koju je izdvojio za taj duhovni trenutak. Ta gornja soba bila je na krovu, daleko od gužve i buke. Molitva je, dakle, povezana sa mestom odvojenim od svakodnevnih briga života, mestom gde se ostavljaju sve brige i ometanja. To je utočište koje nas štiti od ometanja, tihi prostor daleko od haosa ovoga sveta.

Redovnost. Danilo je održavao naviku upućivanja molitve tri puta dnevno, obeležavajući ritam dana: ujutru, kada se spremao za posao; u podne, usred rada; i uveče, nakon završetka posla i pre nego što bi se pripremio za san. Tako je svoj molitveni život održavao disciplinom i navikom. Ovaj primer nas uči vrednosti uključivanja molitve u sam ritam života. Molitva ne sme da zavisi od raspoloženja ili emocija – ona mora da bude deo naše svakodnevne rutine, poput jela, obavljanja poslova ili drugih redovnih obaveza.

Poniznost. Iako Biblija beleži različite fizičke položaje pri molitvi (stajanje sa ispruženim rukama, pognuta glava itd.), najčešći i najomiljeniji je klečanje, koje odražava poniznost. Pokloniti se pred Gospodom znači priznati sopstvenu ograničenost i nedostojnost, kao i iskazati poštovanje i posvećenost službi Bogu.

Nada. Danilova redovna molitva tri puta dnevno poklapala se sa rasporedom žrtava u jerusalimskom hramu (1. Dnevnika 23,30.31). U Vavilonu, Danilo se molio okrenut ka zapadu, tj. prema jerusalimskom hramu. Tokom molitve posvećenja hrama, Solomun je naglasio značaj molitve u vreme izgnanstva, kada Izraelci nisu imali pristup hramu (1. Carevima 8,47–49). Ova povezanost izgnaničke molitve sa jerusalimskim hramom bila je, takođe, gest nade, koja je izražavala čežnju izgnanika da se vrati u Jerusalem na Zemlji, ali i da jednom zauvek prebiva u Novom Jerusalmu na Nebu.

Treći deo: Primena u životu

Savet za učitelja: Podelite sa članovima svog razreda sledeće lične aktivnosti koje će im pomoći da obogate svoj molitveni život. Ohrabrite članove da tokom naredne sedmice usvoje ove stavove i navike u svom molitvenom životu. Zamolite ih da sledeće subote dođu spremni da podele sa svima kako su im ove aktivnosti učvrstile veru i približile ih Isusu.

Aktivnost 1 – Jedinstvena molitva: Navika da se molimo uvek na isti način, poput molitve za hranu, nosi rizik da postane mehanička, do te mere da ponekad i zaboravimo da smo se molili!

1. Postavite sebi izazov da izgovorite jedinstvenu molitvu u vreme obroka kada tražite Božji blagoslov.
2. Kao alternativu, pročitajte molitvu iz Psalama umesto vaše uobičajene molitve za obrok.

Aktivnost 2 – Molitva zahvalnosti:

1. Kada zahvaljujete Bogu, izbegavajte uopštene izraze u molitvi. Osvrnite se konkretno na razlog svoje zahvalnosti.
2. Svakog jutra kada se probudite, zahvalite Bogu što ste živi, jer vas je izbavio iz duhovne smrti.
3. Svake večeri pre spavanja zahvalite Mu za sve ono dobro što ste primili i doživeli.

Aktivnost 3 – Molitva nade:

1. Razmislite o pozdravu ranih hrišćana „Mara’ na’ tha: Gospode, dođi!“ (1. Korinćanima 16,22).
2. Kada se molite, naviknite se da mislite na drugi Hristov dolazak. Molite Gospoda da dođe.

Aktivnost 4 – Tajno i posebno mesto:

1. Odredite posebnu sobu ili prostor u svom domu gde možete da se molite.
2. Uredite to posebno mesto tako da podstiče tišinu i razmišljanje.

Aktivnost 5 – Vreme poniznosti (pročitajte Plač Jeremijin 3,29):

1. Naviknite se da klečite kada se molite.
2. Razmišljajte o svojoj duhovnoj beživotnosti bez Boga. Molite Ga da vas ispuni Njegovim Duhom i da vam podari novi život.